

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Karabína a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci proti obvinenému **Ing. J. K. pre trestný čin neodvedenia dane a poistného** podľa § 148a ods. 1, ods. 3 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 a iné vedenej na Okresnom súde v Spišskej Novej Vsi pod sp. zn. 4T 108/2010 prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 14. júla 2010 v Bratislave podľa § 24 ods. 1 Tr. por. účinného do 31. december 2005 spor o príslušnosť medzi Okresným súdom v Spišskej Novej Vsi a Okresným súdom v Poprade a rozhodol

t a k t o:

Príslušným súdom na vykonanie konania v prvom stupni v trestnej veci proti obvinenému Ing. J. K. a spol. v súčasnosti vedenej na Okresnom súde v Spišskej Novej Vsi pod sp. zn. 4T 108/2010 **je Okresný súd v Spišskej Novej Vsi.**

O d ô v o d n e n i e

Okresný prokurátor v Prešove podľa dňa 29. novembra 2005 na Okresnom súde v Prešove obžalobu pod č. k.1 Pv 555/02-182 na obvinených Ing. J. K., Ľ. V. a J. R. pre skutky kvalifikované u obvineného Ing. J. K. v bode 1) ako trestný čin poškodzovania veriteľa podľa § 256 ods. 1 písm. a/, ods. 3 Tr. zák. v jeho znení účinnom do 31. augusta 1999, v bode 2) ako trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005 (aj v ďalšom texte, pokiaľ sa bude uvádzať Trestný zákon, má sa na mysli Trestný zákon č. 140/1961 Zb. v znení jeho neskorších zmien a doplnkov, účinný do 31. decembra 2005), v bode 3) ako trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1 Tr. zák. a v bode 4) ako trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1, ods. 3 Tr. zák. a u obvinených Ľ. V. a J. R. v bode 4) ako pomoc k trestnému činu neodvedenia dane a poistného podľa § 10 ods. 1 písm. c/, § 148a ods. 1, ods. 3 Tr. zák. a v bodoch 5) a 6)

ako trestný čin neodvedenia dane a poistného formou spolupáchatel'stva podľa § 9 ods. 2, § 148 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

1) obvinený Ing. J. K.

dňa 15. júna 1997 v Prešove uzatvoril kúpno-predajnú zmluvu so S. P., na základe ktorej odpredal svoj majetok zapísaný v LV č. 2469 v k. ú. S. a to nehnuteľnosť pekárne a pozemok v celkovej hodnote 1 708 650 Sk, čím zmaril uspokojenie svojho veriteľa Dr. J. P., voči ktorému mal záväzok 1 000 000 Sk na základe zmluvy o pôžičke finančnej hotovosti v danej výške zo dňa 18. marca 1997, ktorú v lehote splatnosti nesplatil, pričom iný majetok obvineného bol zaťažený záložnými zmluvami, resp. nepostačoval na úhradu záväzku voči veriteľovi

2) obvinený Ing. J. K.

ako konateľ spoločnosti R. dňa 13. septembra 2002 v B. prevzal od M. P., živnostníka - autodopravcu, finančnú hotovosť vo výške 50 000 Sk ako zálohu za odkúpenie dvojnápravového prívesu za nákladné motorové vozidlo, v dohodnutom termíne 2 týždňov mu prívos nezabezpečil, na čo M. P. odstúpil od dohody a žiadal vrátenie zálohy, Ing. K. mu však zálohu nevrátil ale použil ju na iné účely, čím M. P. spôsobil škodu vo výške 50 000 Sk;

3) obvinený Ing. J. K.

dňa 30. mája 2003, uzatvoril v B. v predajni firmy O. zmluvu o prenájme s následnou kúpou prenajatej veci so spoločnosťou Q., ktorej predmetom bol Notebook zn. Compaq 266 spolu s tlačiarňou zn. HP 3325 spolu v predajnej cene vo výške 21 652 Sk, kde sa v zmluve zaviazal pravidelne a včas platiť mesačné splátky vo výške 1 948 Sk počas 10 mesiacov, nakoľko bola uhradená len akontácia vo výške 2 172 Sk a následne len 2 splátky spolu vo výške 8 500 Sk a už žiadna iná splátka, napriek tomu predmet prenájmu nevrátil a tento v rozpore so zmluvou o prenájme v júni 2003 odovzdal inej osobe, čím takto spôsobil škodu pre spoločnosť Q. vo výške 17 659,99 Sk;

4) obvinení Ing. J. K., E. V. a J. R.

na základe fiktívnych účtovných dokladov, ktoré vystavili J. R. a Ľ. V. za spoločnosť D., Ing. J. K. ako splnomocnený zástupca spol. A. dal zaúčtovať do účtovníctva tejto spoločnosti nákup drviaceho zariadenia od spol. D., v zmysle faktúry č. X. zo dňa 13. decembra 1999 na sumu 5 200 000 Sk, a za spoločnosť A. uplatnil na D. dňa 27. januára 2000 neoprávnený odpočet DPH z tejto faktúry vo výške 972 358 Sk za 4. Q/1999 a tým sa pokúsil vylákať túto sumu zo štátneho rozpočtu, pričom nedošlo k zdaniteľnému plneniu a daňový odpočet DÚ nepriznal pre porušenie ustanovenia § 20 ods. 2 písm. d/ Zákona č. 289/95 Z. z. o DPH v znení neskorších predpisov;

5) obvinení J. R. a Ľ. V.

dňa 26. apríla 1999 v Košiciach na D., podal Ľ. V. po vzájomnej dohode s J. R. za spoločnosť D., daňové priznanie na dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie I. štvrtroku roku 1999, a uplatnil si nadmerný odpočet na dani z pridanej hodnoty v celkovej sume 583 789 Sk na vstupe z faktúry č. X. z 29. decembra 1998 od dodávateľa firmy P., za automat na výrobu klincov v sume DPH 218 592 Sk, z faktúry č. 326/99 zo dňa 29. decembra 1998 od dodávateľa firmy P. za vysokozdvížny vozík Balkankár v sume DPH 113 160 Sk, faktúry č. X. z 29. decembra 1998 od dodávateľa firmy P. za automat na výrobu klincov v sume DPH 276 000 Sk a faktúry bez čísla z 2. januára 1999 od dodávateľa J. R. - T. za nákup drevených hranolov v sume DPH 33 659 Sk, pričom k zdaniteľným plneniam nedošlo a doklady fiktívne vystavili, čím sa pokúsili vylákať zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky vyplatenie sumy 583 489 Sk;

6) obvinení J. R. a Ľ. V.

dňa 26. októbra 1999 v Košiciach na D. podal Ľ. V. po vzájomnej dohode s J. R. za spoločnosť D., daňové priznanie na dani z pridanej hodnoty a uplatnil si nadmerný odpočet DPH na vstupe za III. štvrtrok roku 1999 v sume 560 975 Sk, pričom k zdaniteľnému plneniu nedošlo, čím sa pokúsil vylákať vyplatenie nadmerného odpočtu DPH vo výške 560 975 Sk.

V predmetnej trestnej veci sa zatiaľ po podaní obžaloby rozhodovalo len o námietkach zaujatosti sudcov Okresného súdu v Prešove, o odňatí veci Krajskému súdu v Prešove a jej prikázaní Krajskému súdu v Žiline, o čom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 18. júla 2007, sp. zn. 1Ndt 11/2007, pričom sa rozhodovalo len z dôvodu

vylúčenia sudcov Okresného súdu v Prešove i Krajského súdu v Prešove pre pomer k obvinenému Ing. J. K., lebo ho viacerí osobne poznajú, resp. z toho dôvodu, že dcéra tohto obvineného bola najprv zamestnankyňou Krajského súdu v Prešove a neskôr sa stala sudkyňou Okresného súdu v Prešove.

Krajský súd v Žiline uznesením z 26. februára 2008, sp. zn. 1 Nto 8/2008, podľa § 25 ods. 1 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005 z dôvodov vylúčenia pochybností o nezáujatosti sudcov Okresného súdu v Prešove odňal predmetnú trestnú vec tomuto súdu a prikázal ju Okresnému súdu v Poprade.

Okresný súd v Poprade nariadil vo veci predbežné pojednanie obžaloby a uznesením z 29. októbra 2008, sp. zn. 6 T 26/2008, podľa § 188 ods. 1 Tr. por., (necitoval písmeno a/), postúpil túto trestnú vec Okresnému súdu v Spišskej Novej Vsi.

V odôvodnení svojho rozhodnutia Okresný súd v Poprade s poukazom na ustanovenia § 18 ods. 1 a § 21 ods. 2 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005 uviedol, že v danom prípade ide o objektívnu a subjektívnu súvislosť na vykonanie spoločného konania a spoločné konanie má vykonať súd, ktorý je príslušný vykonávať konanie proti páchatel'ovi o najťažšom trestnom čine. Skonštatoval, že miestna príslušnosť Okresného súdu v Prešove na vykonanie spoločného konania v predmetnej trestnej veci vôbec nebola daná, no zároveň tento súd o otázke miestnej príslušnosti nemohol ani konať a rozhodovať, keďže všetci sudcovia Okresného súdu v Prešove namietali svoju predpojatosť a vec bola tomuto súdu odňatá. Zároveň poukázal na článok 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky o práve občana nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi, s odkazom na to, že príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Záver o tom, že miestne príslušným súdom na vykonanie spoločného konania v predmetnej trestnej veci je Okresný súd v Spišskej Novej Vsi, vyvodil Okresný súd v Poprade zo znenia skutkovej vety a kvalifikácie skutku pod bodom 4) obžaloby a skonštatoval, že páchatel'om a súčasne najťažšieho trestného činu je v tomto prípade obvinený Ing. J. K. stíhaný v tomto bode pre trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1, ods. 3 Tr. zák., ktorý mal byť spáchaný v obvode Okresného súdu v Spišskej Novej Vsi. Podotkol, že aj samotné trestné stíhanie v súvislosti s týmto skutkom bolo začaté a obvinenie bolo vznesené uznesením vyšetrovateľa ORPZ, ÚJKP v Spišskej Novej Vsi,

pričom v prípravnom konaní pri spájaní jednotlivých trestných vecí sa použil princíp pripojenia novšej veci k staršej, čo Trestný poriadok vtedy umožňoval, no v čase podávania obžaloby Okresnou prokuratúrou v Prešove už boli dané presne vymedzené zákonné pravidlá pre určenie miestnej príslušnosti na spoločné konanie, pričom prokurátor nemal podávať obžalobu na Okresnom súde v Prešove ale na Okresnom súde v Spišskej Novej Vsi, prípadne na inom okresnom súde príslušnom na konanie v súvislosti so skutkami pod bodmi 5) a 6) obžaloby týkajúcimi sa obžalovaných L. V. a J. R., ktoré sú rovnako kvalifikované ako skutok pod bodom 4), sám však pri úvahe o najťažšom trestnom čine, vo vzťahu ku skutkom pod bodmi 4), 5) a 6) obžaloby, pri rovnakej právnej kvalifikácii, prihliadal na najťažší následok, ktorý mal nastať v súvislosti so skutkom pod bodom 4) obžaloby.

Okresný súd v Spišskej Novej Vsi podľa § 195 ods. 2 Tr. por. obžalobu znovu predbežne prejednal a uznesením z 2. júna 2010, sp. zn. 4T 108/2010, pod ktorou sa predmetná trestná vec vedie na tomto súde, podľa analógie § 188 ods. 1 písm. a/ Tr. por. účinného do 31. decembra 2005 vyslovil svoju nepríslušnosť v trestnej veci obvinených Ing. J. K., L. V. a J. R. a v zmysle § 24 Tr. por., účinného do 31. decembra 2005, predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie sporu o príslušnosť.

Okresný súd v Spišskej Novej Vsi neuznanie svojej príslušnosti na vykonanie konania v predmetnej trestnej veci odôvodnil argumentáciou, že rozhodnutie spoločne nadriadeného súdu o odňatí veci a jej prikázaní inému súdu, v tomto prípade uznesenie Krajského súdu v Žiline, zakladá miestnu príslušnosť súdu, ktorému bola trestná vec prikázaná na vykonanie konania až do jeho právoplatného skončenia. Preto, podľa jeho názoru, nie je možné súhlasiť s dôvodmi uvedenými v uznesení Okresného súdu v Poprade, že Okresný súd v Poprade nie je príslušný na vykonanie konania z hľadiska miestnej príslušnosti. Argumentoval ďalej tým, že v uznesení o postúpení veci sa neuvádza žiadny dôležitý dôvod, pre ktorý by mala byť trestná vec Okresnému súdu v Poprade v podstate odňatá a vo veci by mal konať Okresný súd v Spišskej Novej Vsi.

Podľa § 24 Tr. por., aplikovaného na daný prípad, vzhľadom na čas podania obžaloby, spory o príslušnosť medzi súdmi rozhoduje súd, ktorý je im najbližšie spoločne nadriadený. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý je týmto najbližšie spoločne nadriadeným súdom

pre obidva sudy, ktoré sa dostali do sporu o príslušnosť, na podklade spisového materiálu preskúmal postup obidvoch súdov a dospel k záveru uvedenému vo výroku tohto uznesenia.

Priliehavé je odôvodnenie uznesenia Okresného súdu v Poprade o tom, že Okresný súd v Prešove nebol miestne príslušným súdom, že ním nie je ani Okresný súd v Poprade, a ktorý súd je miestne príslušný na vykonanie spoločného konania v predmetnej trestnej veci, až na záver tohto uznesenia o možnosti podania obžaloby na niektorom inom súde než na Okresnom súde v Spišskej Novej Vsi, v závislosti od posúdenia príslušnosti na vykonanie konania v súvislosti so skutkami pod bodmi 5) a 6) obžaloby.

Naopak, argumentácia Okresného súdu v Spišskej Novej Vsi by znamenala popretie základného práva na zákonného sudcu obsiahnutého v článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, o ktoré, v spojení s ustanoveniami Trestného poriadku o miestnej príslušnosti, opieral svoje rozhodnutie Okresný súd v Poprade.

Podľa článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Účelom práva priznaného podľa tohto článku Ústavy je zabezpečiť občanovi, aby o jeho veci rozhodol sudca tej zložky súdnej moci, ktorá má právomoc o veci konať a aby to bol sudca toho súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na vykonanie konania.

V doterajšom konaní sa po podaní obžaloby nerozhodovalo o tom, ktorý súd je miestne príslušný vykonať konanie v predmetnej veci v prvom stupni.

Je pravdou, že odňať vec podľa § 25 Tr. por. bolo možné len príslušnému súdu. Zatiaľ však bola riešená len otázka, ktorý súd, namiesto súdu na ktorom bola podaná obžaloba, vzhľadom na vylúčenie všetkých sudcov tohto súdu, má o obžalobe rozhodnúť, pričom o obžalobe má rozhodnúť v celom rozsahu § 185 a nasl. Tr. por., to znamená aj z pohľadu príslušnosti súdu.

Krajský súd v Žiline nemohol rozhodovať o tejto otázke v rámci konania o tom, či je vylúčený sudca Okresného súdu v Prešove, resp. či z dôvodu vylúčenia všetkých sudcov tohto súdu sa mu vec odníme a prikáže inému súdu. Tento súd konal len v pozícii namiesto

Krajského súdu v Prešove, ktorému z podobných dôvodov bola vec odňatá a prikázaná Krajskému sudu v Žiline, o tom, či je vhodné pre vylúčenie pochybností o nezáujatosti všetkých sudcov Okresného súdu v Prešove tomuto okresnému súdu vec odňať a prikázať ju inému okresnému súdu. Nemohol ju prikázať Okresnému súdu v Spišskej Novej Vsi, lebo nie je spoločne nadriadený tomuto súdu a okresným súdom v obvode Krajského súdu v Prešove, namiesto ktorého o návrhu na odňatie a prikázanie veci konal.

Preto, keď z dôvodov vhodnosti, a to pre vylúčenie pochybností o nezáujatosti všetkých sudcov Okresného súdu v Prešove, bola vec Okresnému súdu v Prešove odňatá a prikázaná Okresnému súdu v Poprade, bol tento súd v pozícii rozhodovania namiesto Okresného súdu v Prešove, na ktorom bola podaná obžaloba, a síce v štádiu, v ktorom ju mal preskúmať podľa § 185 ods. 1 a nasl. Tr. por. účinného do 31. decembra 2005, teda aj z pohľadu príslušnosti súdu.

V takom prípade nemožno analogicky aplikovať ustanovenie § 189 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005, podľa ktorého postúpiť vec inému súdu nemôže súd, ktorému bola vec postúpená podľa § 188 ods. 1 písm. a/ Tr. por. nadriadeným súdom, okrem prípadu, že by sa skutkový podklad pre posúdenie príslušnosti medzitým podstatne zmenil.

Uvedené ustanovenie by síce bolo možné analogicky aplikovať i na prípady, keď spoločne nadriadený súd odníme vec miestne príslušnému súdu a prikáže ju inému súdu toho istého druhu a stupňa, no to by bolo možné len ak by vec bola odňatá miestne príslušnému súdu, teda že táto otázka by vôbec nebola sporná a bola by braná do úvahy nadriadeným súdom pri odnímaní veci a jej prikazovaní inému súdu z dôležitých dôvodov.

Okresný súd v Prešove však miestne príslušným nebol. V prípade, že by jeho sudcovia neboli vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania, bol tento súd oprávnený vysloviť svoju nepríslušnosť. Aj taký úkon, to znamená nariadenie predbežného pojednania obžaloby a postúpenie veci inému a to príslušnému súdu mohol urobiť len ten senát, ktorého predseda by bol zákonným sudcom a takým nemohol byť sudca, ktorý je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

Pozornosť treba upriamiť aj na práva obvineného (v danom prípade troch obvinených osôb), ktorý musí mať aj sám možnosť vyjadriť sa k otázke zákonného sudcu aj z pohľadu

príslušnosti súdu. Pokiaľ by nemohol o obžalobe rozhodnúť Okresný súd v Poprade aj v intenciách § 188 ods. 1 písm. a/ Tr. por. účinného do 31. decembra 2005, bolo by také právo obvineným v predmetnej veci odňaté.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje postup Okresného súdu v Poprade za správny a námietku Okresného súdu v Spišskej Novej Vsi, že by musel existovať nejaký dôležitý dôvod v podstatne na odňatie veci Okresnému súdu v Poprade a jej prikázanie Okresnému súdu v Spišskej Novej Vsi, za nepriliehavú.

Čo sa týka samotných skutočností zakladajúcich príslušnosť Okresného súdu v Spišskej Novej Vsi, je správna argumentácia Okresného súdu v Poprade, že ide o spoločné konanie proti viacerým obvineným a pre viaceré trestné činy, pri kombinácii objektívnej a subjektívnej súvislosti trestných činov a správne rozhodol s odkazom na § 18 ods. 1 a § 21 ods. 2 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005, podľa ktorého spoločné konanie vykonáva súd, ktorý je príslušný vykonávať konanie proti páchatel'ovi trestného činu alebo o najťažšom trestnom čine, v danom prípade proti páchatel'ovi najťažšieho trestného činu.

Skutok v bode 4) obžaloby mal byť spáchaný v obvode Okresného súdu v Spišskej Novej Vsi. Tam malo dôjsť ku konaniu zakladajúcemu znaky najťažšieho trestného činu. K jeho následku v danom prípade nedošlo, ale následok mal nastať tiež v obvode tohto súdu, ak by bolo došlo k vyplateniu neoprávnene uplatneného nároku na vrátenie dane z pridanej hodnoty.

Na tomto najťažšom trestnom čine, ktorý je predmetom konania v danej veci, uvedenom pod bodom 4) obžaloby, mali mať účasť všetci obvinení, pričom rozhodujúce je páchatel'stvo jedného z obvinených, obvineného Ing. J. K., ktorý sa tohto činu mal dopustiť, oproti účastníctvu ostatných dvoch. Taká kombinácia nie je pri ďalších skutkoch v bodoch 5) a 6) obžaloby, preto úvahy Okresného súdu v Poprade v závere jeho uznesenia o tom, že by eventuálne prichádzala do úvahy príslušnosť aj iného súdu, podľa miesta, kde malo dôjsť k spáchaniu týchto trestných činov, už neboli relevantné. Rovnako by neboli rozhodujúce pre posúdenie miestnej príslušnosti miesta, kde malo dôjsť k spáchaniu trestných činov uvedených v bodoch 1) až 3) obžaloby, či už v obvode Okresného súdu v Prešove, Okresného súdu v Bratislave 1, Okresného súdu v Bratislave 2 alebo Okresného

súdu v Kežmarku, lebo tieto nezakladali súvislosť a podmienky na vykonanie spoločného konania voči všetkým obvineným, ale len vo vzťahu k obvinenému Ing. J. K..

Vzhľadom na uvedené rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, ako znie výrok tohto uznesenia.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 14. júla 2010

JUDr. Milan K a r a b í n , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Eva Poláková